

Hof Den Haag, 13 april 1960, Teddy Scholten

PORTRETRECHT

Redelijk belang art. 21 Aw

Persoon met verzilverbare populariteit kan zich verzetten tegen publicatie voor reclamedoeleinden

dat aan appellante kan worden toegegeven, dat niet iedere schade, hoe gering ook, kan worden aangemerkt als een "redelijk belang" in de zin van voormeld artikel, en dat naar de omstandigheden zal moeten worden beoordeeld, of een redelijk belang is geschaad;

O. dat nu i.c. het voor iemand als geïntimeerde die in de publieke belangstelling staat, naar de feiten uitwijzen, mogelijk is, van haar populariteit gebruik te maken door tegen geldelijke vergoeding vergunning te verlenen om o.m. van haar portret voor reclamedoeleinden gebruik te maken;

O. dat het voor de hand ligt, zoals ook uit het geproduceerde definitieve contract van geïntimeerde met het Erdal-concern blijkt, dat belanghebbenden daarbij de voorwaarde stellen van exclusiviteit, en dat zij alleen op die voorwaarde bereid zijn voor het hun te verlenen recht een belangrijke som te betalen;

O. dat onder deze omstandigheden, naar 's Hofs voorlopig oordeel een redelijk belang van geïntimeerde zich verzet tegen publicaties als die van appellante:

Vindplaatsen: NJ 1961, 160

Hof Den Haag, 13 april 1960

(Vliegenthart, Van Moorsel, Pels Rijcken)

(...)

N.V. Overzeese Sigaretten Handelmaatschappij,

te Rijswijk, appellante,

procureur Mr. C.J. Colijn,

advocaat Mr. S. Boekman te Haarlem,

tegen

Teddy van Z., echtgenote van H. Scholten,

Te Rijswijk,

geïntimeerde,

procureur Mr. C.D. van Boeschoten,

advocaat Mr. P.J. Willems te Amsterdam

(...)

O. dat geïntimeerde als eiseres in eerste aanleg nu appellante als gedaagde in eerste aanleg heeft gedaagd ter terechtzitting van de Pres. van de Rb, te 's-Gravenhage

en heeft gesteld, dat nu appellante in het ochtendblad van "De Telegraaf" van 19 maart 1959 een foto van haar, geïntimeerde, heeft gepubliceerd, althans heeft laten publiceren ten behoeve van een reclamecampagne in de pers, welke appellante onder het motto "Prettige Plaatjes" voor haar sigarettenmerk John Harris voert en/of laat voeren, dat appellante deze foto voorzien van een smakeloze tekst, en inhakend op de publiciteit, die geïntimeerde zich verworven heeft door het winnen van het te Cannes gehouden Europese Songfestival, heeft misbruikt ten behoeve van haar reclamecampagne, dat dit gebruik daartoe zonder voorafgaande toestemming van geïntimeerde unfair is en haar schade berokkent; dat appellante dus doende reclame maakt met de reputatie van een ander voor eigen doeleinden en door haar handelwijze in de vereiste zorgvuldigheid jegens de belangen van geïntimeerde is te kort geschoten en zich heeft schuldig gemaakt aan een onrechtmatige daad, en op grond hiervan heeft gevorderd nu appellante op straffe van een dwangsom van f 1000 voor iedere overtreding te verbieden zonder voorafgaand verlov van geïntimeerde enige foto van haar te publiceren en/of te laten publiceren ten behoeve van een door of Voor haar te voeren reclamecampagne met haar veroordeling in de kosten van het geding;

(...)

Ten aanzien van het recht

O. dat appellante tegen het beroepen vonnis vijf grieven heeft aangevoerd, waarvan het Hof eerst de tweede grief zal behandelen, daar deze betrekking heeft op de ontvankelijkheid der oorspronkelijk ingestelde vordering;

O, dat appellante in die grief stelt, dat de Pres, de geïntimeerde ten onrechte in haar vordering ontvankelijk heeft verklaard, hoewel bij de inleidende dagvaarding geen enkel feit of omstandigheid is genoemd, waaruit een "redelijk belang" van geïntimeerde tegen de publicatie van foto's als de onderwerpelijke voortvloeit, en de President blijkens de overwegingen van het vonnis het enkel stellen van schade voldoende grondslag voor de vordering achtte, terwijl naar het oordeel van appellante geïntimeerde had moeten stellen, hoe en waarom zij schade zou lijden, waar de onderwerpelijke daad van appellante er niet een is geweest, waaruit uit de aard der zaak schade voortvloeit en dat, door appellante op dit punt in het duister te laten de dagvaarding niet voldoet aan de eisen, welke men daaraan ook in kort geding mag stellen;

O. hieromtrent, dat, al mogen in de dagvaarding in kort geding de gronden niet zo vaag of onduidelijk zijn gesteld, dat de verweerder daardoor ernstig in zijn verdediging wordt geschaad, de grondslag van de eis bij de behandeling ter terechtzitting in kort geding nader mag worden gepreciseerd, en, nu geïntimeerde dit - naar ook appellante bij pleidooi erkende - heeft gedaan, o.m. door bij de behandeling in eerste aanleg het conceptcontract met het Erdal-concern over te leggen, waaruit appellante kon blijken waarom geïntimeerde stelde schade te lijden door de handelwijze van appellante, deze zich voldoende tegen de ingestelde vordering kon verdedigen en blijkens de gedingstukken

ook verdedigd heeft, zodat deze grief appellante niet kan volgen;

O. dat appellante als eerste grief tegen het vonnis a quo aanvoert, dat zij de overweging van de President, dat art. 1401 B. W. niet wordt opzij gezet door art. 21 der Armenwet, onbegrijpelijk acht;

O. echter, dat appellante dus doende de overweging van het vonnis a quo niet juist en onvolledig weergeeft, nu immers de President daarnaast heeft overwogen, dat het bepaalde bij art. 21 der Auteurswet van invloed zal zijn op de vraag of ten deze van een onrechtmatige daad sprake is, en naar 's Hofs oordeel de President de verhouding van art. 21 der Auteurswet tot het bij art. 1401 B. W. bepaalde juist heeft weergegeven en het Hof deze overweging aldus begrijpt. dat een handelen in strijd met art. 21 der Auteurswet een onrechtmatige daad oplevert in de zin van art. 1401 B. W.;

O. dat hetgeen appellante verder ter toelichting van die grief aanvoert berust op een onjuiste lezing van de desbetreffende rechtsoverweging en mitsdien feitelijke grondslag mist; dat de eerste grief derhalve faalt;

O. dat appellante in haar derde grief betoogt, dat er i.c. geen reden was voor een voorziening in kort geding, nu een herhaling op korte termijn van de litigieuze publicatie van haar kant niet was te verwachten, dat vanwege geïntimeerde ook geen feiten zijn gesteld, die de spoedeisendheid aannemelijk maakten, dat het door appellante gemaakte voorbehoud alleen bedoelde geen rechten prijs te geven en voorts, dat subsidiair de Pres, de voorziening aan een tijdslimiet had moeten binden met name aan de voorwaarde, dat het verbod slechts zou gelden, tot dat de gewone rechter omtrent de al dan niet rechtmatigheid van de onderwerpelijke publicatie zou hebben beslist ;

O. hieromtrent, dat de spoedeisendheid der onderhavige zaak reeds hieruit voortvloeit, dat geïntimeerde, blijkens bet in prima overgelegde concept-contract met het Erdal-concern alstoen met dit concern in onderhandeling was over een te verlenen recht gebruik te maken van haar portret, en dit op zichzelf al aanleiding was de zaak als spoedeisend te beschouwen, nu immers voor de hand ligt, dat het voor genoemd concern minder aantrekkelijk zou zijn van voornoemd recht gebruik te maken, indien ook anderen voor reclamedoeleinden van het portret van geïntimeerde zouden gebruik maken, en derhalve een financieel belang van geïntimeerde in het geding was, waarover spoedig moest worden beslist;

O. dat dit te meer klemmt, nu appellante de rechtmatigheid van haar handelwijze staande hield, en weigerde zich te verbinden, geen foto's van geïntimeerde meer te publiceren;

O. dat de hieraan toegevoegde mededeling. dat zij zich "voorshands" had voorgenomen dergelijke foto's niet meer te publiceren, aan geïntimeerde niet de gewenste zekerheid gaf, dat appellante zich van herhaling zou onthouden, daar appellante het aan zich hield om, als het haar goed dacht op genoemd voornemen terug te komen;

O. dat er geen aanleiding bestond voor de President, aan het door hem gegeven verbod de voorwaarde te

verbinden, dat dit slechts zou gelden, totdat de gewone rechter ten gronde over de zaak zou hebben beslist, aangezien een in een kort geding gegeven verbod naar zijn aard alleen geldt, zolang niet over hetzelfde onderwerp een beslissing ten gronde tussen pp. van kracht is geworden, waarbij het Hof nog opmerkt, dat indien appellante een beslissing ten gronde verlangt zij ook zelve de gelegenheid heeft die uit te lokken; dat mitsdien ook deze grief moet worden verworpen;

O. dat appellante in haar vierde grief betoogt, dat de Pres. ten onrechte heeft geoordeeld, dat indien de gewraakte publicatie geïntimeerde schade berokkent, een redelijk belang harerzijds zich tegen de publicatie verzet en ter toelichting van die grief aanvoert, dat dit criterium te ruim is, nu art. 21 Auteurswet alleen spreekt van een "redelijk belang" en derhalve niet iedere schade voldoende is om publicatie van een portret ongeoorloofd te maken;

O. dat aan appellante kan worden toegegeven, dat niet iedere schade, hoe gering ook. kan worden aangemerkt als een "redelijk belang" in de zin van voormeld artikel, en dat naar de omstandigheden zal moeten worden beoordeeld, of een redelijk belang is geschaad;

O. dat nu i.c. het voor iemand als geïntimeerde die in de publieke belangstelling staat, naar de feiten uitwijzen, mogelijk is, van haar populariteit gebruik te maken door tegen geldelijke vergoeding vergunning te verlenen om o.m. van haar portret voor reclamedoeleinden gebruik te maken;

O. dat het voor de hand ligt, zoals ook uit het geproduceerde definitieve contract van geïntimeerde met het Erdal-concern blijkt, dat belanghebbenden daarbij de voorwaarde stellen van exclusiviteit, en dat zij alleen op die voorwaarde bereid zijn voor het hun te verlenen recht een belangrijke som te betalen;

O. dat onder deze omstandigheden, naar 's Hofs voorlopig oordeel een redelijk belang van geïntimeerde zich verzet tegen publicaties als die van appellante;

O. derhalve, dat deze grief, al is zij ten dele gegrond, toch niet tot vernietiging van het beroepen vonnis zal kunnen leiden; O. dat appellante in haar vijfde en laatste grief betoogt, dat de President ten onrechte heeft geoordeeld, dat de onderhavige publicatie geïntimeerde schade berokkent, althans, dat deze onrechtmatig is;

O. dat appellante ter toelichting van deze grief aanvoert, dat de onderhavige publicatie uit financieel oogpunt geen voor geïntimeerde ongunstige invloed zou hebben gehad in dien zin, dat zij daardoor minder reclamecontracten zou kunnen afsluiten, dat het i. c. geen gewone reclamefoto betrof, die als blikvanger moest dienen en dat in ieder geval niet kan worden gesproken van door geïntimeerde geleden schade, welke dan zou bestaan in een gemis van voordeel, doordat geïntimeerde niet de exclusieve rechten op publicatie van haar foto zou kunnen overdragen, nu ons recht een exclusief recht van de geportretteerde op zijn portret niet kent, en derhalve dit gemis aan voordeel voortvloeit uit ons rechtssysteem en niet het gevolg is van een daad van appellante;

O. echter, dat in de overwegingen van het beroepen vonnis niet valt te lezen een erkenning van het bestaan

van een exclusief recht op publicatie van foto's als de onderhavige, los van een redelijk belang van betrokkenen, zoals appellante onderstelt, doch de President slechts heeft overwogen, dat een publicatie voor 'commerciële doeleinden financieel voordeel kan opleveren, mits die publicatie een exclusief karakter behoudt en dat door publicatie zonder toestemming van d- betrokkenen dit exclusieve karakter en daarmee het financieel voordeel op ongunstige wijze wordt beïnvloed ;

O. dat het Hof zich met deze overwegingen van het beroepen vonnis kan verenigen en op grond hiervan de gewraakte publicatie in strijd met de artt. 21 en 35 der Auteurswet en daarom onrechtmatig acht;

O. dat dit niet anders wordt doordat, zoals appellante stelt, de onderhavige foto niet als een gewone reclamefoto zou zijn aan te merken, **daar in ieder geval, al vormt de foto een onderdeel van een soort fotopagina, zij niettemin is gebruikt voor reclamedoeleinden, t. w. in verband met en ten behoeve van de verkoop van de door appellante verhandelde sigaretten, ook al is de foto daarmee niet op de gebruikelijke wijze in rechtstreeks verband gebracht en mede dient om de aandacht van het krantenlezend of plaatjes bekijkend publiek op de sigaretten van appellante te vestigen. zonder welk doel de publicatie van appellante immers geen zin zou hebben;**

O. dat uit het vooroverwogene volgt, dat de door geirit. ingestelde vordering terecht is toegewezen; dat immers voor die toewijzing niet is vereist, dat geïntimeerde tengevolge van de gewraakte publicatie van haar beeltenis reeds schade heeft geleden, daar zij, ook indien dit niet het geval mocht zijn, er toch belang bij heeft dergelijke publicaties voortaan te voorkomen, nu aannemelijk is, dat zij tengevolge daarvan nadeel zou kunnen ondervinden; dat ook deze grief mitsdien faalt;

O. dat nu alle grieven van appellante zijn verworpen, het vonnis waarvan beroep, zij het ook deels met wijziging van gronden, zal moeten worden bekrachtigd.
